

УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛЬСЬКА ЦЕРКВА
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ДУХОВНОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛЬСЬКА ТЕОЛОГІЧНА СЕМІНАРІЯ

Галузь знань — В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність — В8 Богослов'я
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)
З ГЕОГРАФІЇ

для вступу на освітній ступінь «бакалавр»
на основі здобутого ступеня бакалавра (НРК 6)

«Затверджено»

Приймальною комісією УЄТС
Протокол № 6 від «29» травня 2026 р.
Введено в дію наказом ректора
№ 04/пк від «29» травня 2026 р.

Київ — 2026

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування у формі співбесіди з географії розроблена для осіб, які вступають на освітній ступінь «бакалавр» Української євангельської теологічної семінарії на основі здобутого ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра (Національна рамка кваліфікацій, рівень 6).

Програма укладена відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2026 році (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2024 р. № 130, з урахуванням змін) та Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з географії, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (чинна редакція), а також із урахуванням загальної характеристики НМТ 2024–2026 років.

1.1. Мета співбесіди

Мета співбесіди з географії — визначити рівень географічної освіченості вступника: перевірити знання закономірностей природних процесів і явищ на Землі, особливостей природи й господарства України та світу, вміння працювати з картографічними матеріалами та аналізувати географічну інформацію.

1.2. Завдання співбесіди

Під час співбесіди вступник повинен продемонструвати:

- знання основних географічних понять, закономірностей та процесів у природі й суспільстві;
- уміння читати і аналізувати географічні карти (фізичні, кліматичні, економічні);
- знання природно-географічних особливостей материків, океанів, України;
- розуміння географії населення, господарства України та світу;
- здатність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між природними та суспільно-економічними явищами.

1.3. Форма та порядок проведення

Співбесіда проводиться в очній формі індивідуально з кожним вступником. Для вступників із числа осіб, які мають право на вступ за результатами співбесіди (особи з тимчасово окупованих територій, внутрішньо переміщені особи, військовослужбовці тощо), формат проведення може бути дистанційним за окремим рішенням приймальної комісії.

Співбесіда відбувається у формі усних запитань і відповідей. На підготовку відповіді вступнику відводиться до 20 хвилин, тривалість відповіді — 10–15 хвилин. Загальна тривалість співбесіди не перевищує 30 хвилин.

Завдання для співбесіди оформлюються у вигляді білета, який містить два завдання: одне теоретичне (характеристика географічного об'єкта, явища або процесу) та одне практичне (робота з картою, діаграмою або географічними даними).

Під час співбесіди вступнику не дозволяється користуватися підручниками, атласами, конспектами, електронними пристроями та іншими допоміжними матеріалами.

1.4. Структура програми

Програма складається з таких частин:

1. Пояснювальна записка.
2. Зміст програми (7 розділів відповідно до програми ЗНО/НМТ).
3. Перелік орієнтовних питань для співбесіди та зразки практичних завдань.
4. Критерії оцінювання знань і вмінь вступників.
5. Список рекомендованої літератури.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Зміст програми охоплює 7 розділів шкільного курсу географії відповідно до Програми ЗНО/НМТ з географії (чинна редакція). Питома вага розділів узгоджена зі структурою тестових завдань НМТ 2022–2025 років.

Розділ 1. Загальна географія

- Географія як наука. Методи географічних досліджень.
- Способи зображення Землі: карти (масштаб, умовні позначення, класифікація карт). Топографічна карта.
- Земля у Сонячній системі: форма і розміри Землі, рухи (добовий, річний), наслідки.
- Географічні координати: широта і довгота, визначення по карті.
- Геосфери Землі: літосфера, атмосфера, гідросфера, біосфера — будова, властивості, взаємодія.
- Літосфера: внутрішня будова Землі, земна кора, тектонічні плити, землетруси, вулканізм.
- Атмосфера: склад, будова, температура і тиск повітря, вітри, опади, клімат.
- Гідросфера: Світовий океан (течії, солоність, глибини), річки, озера, льодовики.
- Природні зони та висотна поясність.

Розділ 2. Географія материків і океанів

- Загальна характеристика материків: розташування, розміри, рельєф, клімат, гідрографія, рослинність, тваринний світ.
- Африка: особливості природи, населення, країни (Єгипет, Нігерія, ПАР та ін.).
- Австралія і Океанія: природа, унікальна флора та фауна.
- Антарктида: кліматичні особливості, міжнародне значення.
- Південна Америка: рельєф (Анди, Амазонська низовина), клімат, річки (Амазонка), природні зони.
- Північна Америка: рельєф (Кордильєри, Аппалачі), клімат, річки (Міссісіпі), природні зони.

- Євразія: загальні особливості, кліматичні пояси, великі річки (Волга, Рейн, Янцзи, Ганг).
- Океани: Тихий, Атлантичний, Індійський, Північний Льодовитий — розміри, течії, ресурси.

Розділ 3. Фізична географія України

- Географічне положення України: координати крайніх точок, сусідні держави, площа.
- Рельєф України: рівнини (Придніпровська, Причорноморська), гори (Карпати, Кримські), Донецька височина.
- Геологічна будова та мінеральні ресурси: Донецький вугільний, Криворізький залізорудний басейни, нафта та газ.
- Клімат України: кліматоутворювальні фактори, кліматичні пояси, регіональні відмінності.
- Внутрішні води: річки (Дніпро, Дністер, Південний Буг, Сіверський Донець), озера, водосховища.
- Природні зони України: мішані ліси, лісостеп, степ, Карпати, Крим.
- Ґрунти України: чорноземи, дерново-підзолисті, каштанові.
- Природно-заповідний фонд України: заповідники, національні парки, біосферні резервати.

Розділ 4. Населення України та світу

- Чисельність і динаміка населення світу. Демографічна ситуація.
- Розміщення населення: нерівномірність, чинники. Густота населення.
- Урбанізація: поняття, рівень, мегаполіси, проблеми.
- Міграції населення: причини, напрямки, наслідки.
- Народи та мови світу. Світові релігії.
- Населення України: динаміка чисельності, розміщення, статеві-вікова структура, трудові ресурси.
- Національний та конфесійний склад населення України.

Розділ 5. Україна і світове господарство

- Світове господарство: поняття, структура, НТР.
- Промисловість України: паливно-енергетичний комплекс (вугілля, нафта, газ, атомна енергетика), металургія, машинобудування, хімічна, легка промисловість.
- Агропромисловий комплекс України: рослинництво (зернові, технічні, овочі), тваринництво; харчова промисловість.
- Транспорт України: залізничний, автомобільний, водний, трубопровідний, повітряний — роль та значення.
- Зовнішні економічні зв'язки України: торгівля, партнери, структура експорту та імпорту.
- Туристично-рекреаційний комплекс України.

Розділ 6. Регіони та країни світу

- Економічна і соціальна географія: типи країн за рівнем розвитку (розвинуті, країни, що розвиваються).
- Зарубіжна Європа: загальна характеристика, економічно розвинуті країни (Німеччина, Франція, Велика Британія, Польща).
- Зарубіжна Азія: Японія, Китай, Індія — природа, населення, господарство.
- США та Канада: природно-ресурсний потенціал, господарство, роль у світовій економіці.
- Латинська Америка: Бразилія, Мексика — загальна характеристика.
- Африка: загальна економічна характеристика, проблеми розвитку.
- Міжнародні організації: ООН, ЄС, НАТО, СОТ — роль та склад.

Розділ 7. Географія Черкаської, Вінницької, Полтавської та інших областей (регіональний компонент)

Оглядово: адміністративно-територіальний устрій України (24 області, АР Крим, міста Київ і Севастополь). Основні економічні райони. Особливості природи та господарства окремих регіонів.

3. ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ

Кожному вступнику пропонується білет із двома завданнями: теоретичне запитання та практичне завдання (робота з картою, аналіз даних). Нижче подано орієнтовний перелік питань за розділами.

3.1. Теоретичні питання

Загальна географія

6. Що таке масштаб карти? Які види масштабу існують? Як визначити відстань по карті?
7. Поясніть наслідки добового та річного обертання Землі.
8. Що таке географічні координати? Як визначити широту і довготу точки?
9. Охарактеризуйте внутрішню будову Землі. Що таке літосферні плити?
10. Що таке клімат? Чим він відрізняється від погоди? Які чинники формують клімат?
11. Назвіть основні кліматичні пояси Землі та їхні характеристики.
12. Що таке природна зона? Назвіть природні зони Землі у порядку від екватора до полюсів.

Географія материків

13. Назвіть найдовші річки та найвищі гори кожного материка.
14. Чому Африка — найспекотніший материк? Чим визначається її клімат?
15. Що таке Амазонія? Яке її значення для планети?
16. Охарактеризуйте Євразію як найбільший материк: рельєф, клімат, річки.

Фізична географія України

17. Охарактеризуйте географічне положення України. Назвіть крайні точки.
18. Назвіть головні форми рельєфу України та їхнє розміщення на карті.
19. Які мінеральні ресурси видобувають в Україні? Де розташовані основні басейни?
20. Охарактеризуйте Дніпро як найбільшу річку України.
21. Назвіть природні зони України та їхні особливості.

Населення та господарство

22. Які чинники впливають на розміщення населення на Землі?
23. Що таке урбанізація? Назвіть найбільші міста світу та України.
24. Охарактеризуйте паливно-енергетичний комплекс України.
25. Що вирощують та де переробляють в агропромисловому комплексі України?
26. Назвіть основних торговельних партнерів України. Що Україна експортує?

Регіони та країни

27. Охарактеризуйте Німеччину як найрозвинутішу країну ЄС.
28. Чому Китай є «фабрикою світу»? Назвіть галузі його спеціалізації.
29. Що таке ЄС? Коли і чому виник? Скільки країн-членів?
30. Охарактеризуйте економіко-географічне положення США.

3.2. Зразки практичних завдань

Зразок 1 (робота з картою)

Користуючись фізичною картою України, визначте: а) в якому районі розташовані Карпати; б) куди впадає Дніпро; в) яка річка є правою притокою Дніпра у середній течії?

Зразок 2 (географічні координати)

Визначте географічні координати Києва та Харкова за картою. Яке місто розташоване північніше?

Зразок 3 (аналіз кліматичної діаграми)

Розгляньте кліматичну діаграму (кількість опадів по місяцях і середньомісячні температури). Визначте: а) тип клімату; б) найспекотніший та найхолодніший місяць; в) у якій природній зоні знаходиться дана місцевість?

Зразок 4 (встановлення відповідності)

Встановіть відповідність між країною та її столицею: 1) Польща а) Берлін 2) Франція б) Варшава 3) Німеччина в) Париж 4) Японія г) Токіо

Зразок 5 (розрахункове завдання)

Відстань між двома містами на карті масштабу 1:1 000 000 становить 8 см. Визначте реальну відстань між містами в кілометрах.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Знання, уміння й навички вступників оцінюються за 200-бальною шкалою відповідно до Порядку прийому на навчання у 2026 році. Мінімальний прохідний бал — 100. Результат співбесіди оголошується вступнику в день її проведення.

При оцінюванні відповіді враховуються:

- повнота й точність розкриття теоретичного питання (географічні поняття, факти, закономірності);
- правильність виконання практичного завдання (робота з картою, аналіз даних, розрахунки);
- уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між природними й господарськими явищами;
- правильне вживання географічної термінології та номенклатури;

- логічність і послідовність викладу.

Рівень	Характеристика відповіді	200-бальна шкала	Висновок
Високий	Вступник вільно й точно характеризує географічні об'єкти та явища, правильно показує їх на карті, правильно виконує практичне завдання, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; відповідь повна, логічна, з правильною термінологією.	180–200	<i>Рекомендовано до зарахування</i>
Достатній	Вступник загалом правильно відповідає на питання; допускає поодинокі неточності в назвах або розміщенні об'єктів; практичне завдання виконує переважно правильно.	150–179	<i>Рекомендовано до зарахування</i>
Середній	Вступник відповідає частково; географічні об'єкти та їхнє розміщення відтворює з помилками; у практичному завданні допускає кілька суттєвих помилок; причинно-наслідкові зв'язки встановлює лише за допомогою навідних запитань.	124–149	<i>Рекомендовано до зарахування</i>

Рівень	Характеристика відповіді	200-бальна шкала	Висновок
Низький	Вступник демонструє уривчасті знання; не може самостійно охарактеризувати географічний об'єкт; практичне завдання не виконує або виконує з грубими помилками.	100–123	<i>Не рекомендовано</i>
Незадовільний	Вступник не може відповісти на теоретичне питання та не виконує практичне завдання.	нижче 100	<i>Не рекомендовано</i>

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Нормативні документи

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами).
2. Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2026 році, затверджений наказом МОН України від 12 жовтня 2024 року № 130.
3. Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з географії, здобутих на основі повної загальної середньої освіти (чинна редакція, osvita.ua).
4. Загальна характеристика та схеми нарахування балів НМТ з географії 2024–2026 рр. (testportal.gov.ua).

5.2. Підручники та посібники

1. Масляк П. О., Олійник Я. Б. Географія: комплексна підготовка до ЗНО/НМТ. — актуальне видання.
2. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш. Географія: підручник для 10–11 кл. — Київ: Освіта.

3. Гілецький Й. Р. Географія України: довідник. — Тернопіль: Підручники і посібники.
4. Яценко Б. П. Географія материків і океанів: підручник. — Київ: Видавничий дім «Перун».
5. Довгань Г. Д. Атлас. Географія. 8–11 класи (шкільний атлас для підготовки до НМТ).

5.3. Електронні ресурси

1. Тести НМТ/ЗНО онлайн з географії. — Режим доступу: <https://zno.osvita.ua/geography/>
2. Демонстраційні варіанти НМТ з географії. — Режим доступу: <https://testportal.gov.ua>
3. Всеукраїнська школа онлайн — відеоуроки з географії. — Режим доступу: <https://lms.e-school.net.ua>
4. Фізична географія України для НМТ. — Режим доступу: <https://znogrant.com.ua>